

El reglament dels camins forestals

Objectiu: Conèixer els drets i obligacions d'ús i l'accessibilitat al bosc

Índex

1	Introducció	1
2	Tipus de camins forestals	3
3	Vies públiques	4
	3.1 Vies públiques	4
	3.2 Camins rurals.....	5
4	Vies privades.....	8
	4.1 Camins i corriols d'explotació.....	8
	4.2 El dret d'usos dels camins d'explotació.....	9
	4.3 Camins d'agrupació parcel·làries.....	10
5	La servitud de pas	11
6	La servitud DFCI (Défense des Forêts Contre les Incendies)	12
7	Conclusió	13
8	Annexos.....	14

Recurs nacional de França

1 Introducció

Tot propietari té dret a accedir a les seves parcel·les per a valoritzar-les y explotar-les (article 544 del Codi Civil de França).

Al sortir de la carretera principal, el guardabosc ha d'utilitzar carreteres públiques o privades o fins i tot travessar parcel·les de terreny que no són de la seva propietat. ¿Però sota quines condicions?

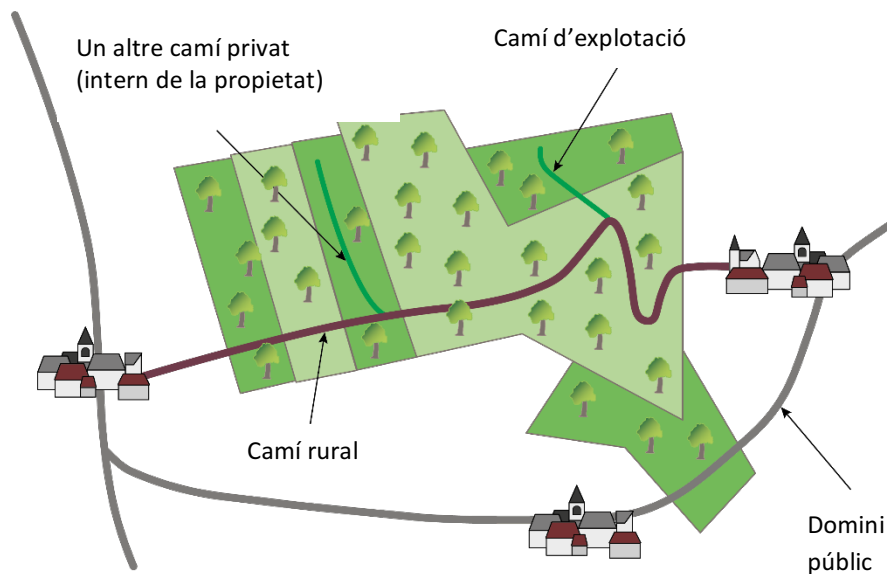
Els drets i deures de qualsevol usuari potencial no estan determinats per característiques com: la amplada, la superfície, l'estat de manteniment u altres característiques físiques d'una carretera, sinó per la seva condició jurídica.

Aquest document té com objectiu presentar els diferents estats legals de les carreteres forestals i el que impliqui en termes de dret d'ús, ús i responsabilitat de manteniment, especialment pel silvicultor que desitja manejar i explotar el seu bosc.

També presenta les condicions d'accés a una parcel·la enclavada.

Les paraules seguides de: "*" estan definides en l'annex de Lèxic

2 Tipus de camins forestals

Exemple de repartició jurídica de les vies

En un bosc, podem distingir 3 tipus principals de camins:

Vies municipals: Quan ja estan classificades pel municipi, passen a pertanyer al **domini públic viàri del municipi**.

Camins rurals: també pertanyen a un municipi, però no estan classificats com abans; per tant, formen part del seu **domini privat**.

Camins i corriols per a l'exploració: aquests són camins privats que serveixen a més d'una propietat rural. També hi ha corriols per a les associacions forestals.

Un camí de servei construït dins d'una propietat i que serveix solament per a l'exploració no té un estatus legal particular. En principi, sols interessa al seu propietari.

3 Vies públiques

3.1 Vies municipals

Les carreteres municipals (comunals a França) tenen una funció de comunicació entre aglomeracions, pobles o aldees, centres d'activitat. Segueixen els principis fonamentals de la igualtat entre els usuaris, la llibertat de circulació i la gratuïtat. aquests són camins imprescriptibles* i inalienables*. Les prohibicions de circulació només es poden imposar per decret per raons de seguretat viària (per exemple, restriccions de tonatge) o de protecció del medi ambient (qualitat de l'aire, protecció d'espècies, etc.).

El seu manteniment va a càrrec dels municipis. No obstant això, es pot imposar una contribució a qualsevol empresa que creï un deteriorament anormal de la via (article L141-9 del Codi de Circulació).

Anticipi notificant a la municipalitat els seus futurs rodal forestals d'exploració.

3.2 Camins rurals

- Aquestes carreteres també pertanyen als municipis, però tenen més flexibilitat en la gestió d'aquest tipus de vies:

- Els camins rurals formen part del domini privat dels municipis, el seu dret de pas és una terra que els pertany, esmentada i cartografiada en els plànols cadastrals (article L161-1 del Codi de Pesca Rural i Marítima).

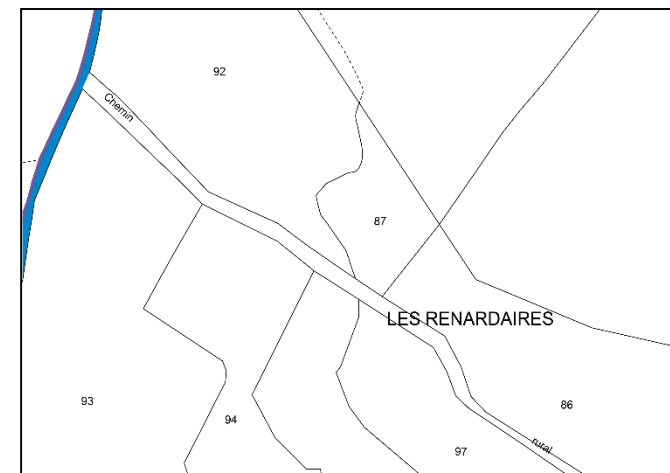
- Estan destinats a l'ús públic, la qual cosa es confirma per l'existència real dels passatges i pels repetits actes de supervisió i manteniment del municipi.

- Són alienables si deixen de ser cedits al públic; poden ser venuts després d'una subhasta pública, amb el dret preferent dels residents.

- També són prescriptibles si s'ha exercit un ús privat i inequívoc sense dret per part del municipi durant 30 anys (prescripció adquisitiva *).

- Són alienables si deixen de ser cedits al públic; poden ser venuts després d'una subhasta pública, amb el dret preferent dels residents.

- També són prescriptibles si s'ha exercit un ús privat i inequívoc sense dret per part del municipi durant 30 anys (prescripció adquisitiva *).

El camí rural és cartografiat i surt citat al cadastre

- *El terme " camí de servei " no es una qualificació legal, encara que així s'esmenti en el cadastre.*

- *També ha desaparegut el nom de "camí veïnal", convertint-se en un camí municipal per classificació o, si no, en un camí rural.*

- *Els municipis poden portar a terme un registre de totes les seves carreteres rurals, així com una llista de les seves carreteres municipals classificades.*

Rehabilitació d'un camí rural

El manteniment dels canins rurals

Les característiques d'aquestes carreteres s'han d'adaptar als vehicles i equips utilitzats i permetre satisfer el servei als terrenys i edificis de l'explotació de què es tracti (article D161-8 del Codi de Pesca Rural i Marítima).

El manteniment d'aquestes carreteres no va a càrrec del municipi (article L2321-2 del Codi General de les Autoritats Locals), però és obligatori des del moment en què el municipi ja ha dut a terme els treballs de desenvolupament per millorar la seva viabilitat: així es ratifica el servei públic.

En aquestes carreteres rurals, els municipis tenen una obligació de manteniment: la qual consisteix en l'estassada obligatòria (article L134-10 del Codi Forestal). Per finançar el manteniment, el municipi pot utilitzar els seus propis fons o cobrir amb diferents solucions:

- Les subscripcions dels propietaris interessats en millorar una carretera, en particular en el marc d'un restabliment del funcionament (article D161-5 del Codi de Pesca Rural i Marítima)
- Estar al corrent de pagaments d'impostos si la ruta es fa servir per a l'explotació d'un o més béns (article L161-7 del mateix Codi)
- Sol·licita contribucions especials en cas de danys per part d'un particular a causa d'abusar de la via (article L161-8 del mateix Codi)

Possibles usos dels camins rurals

Per tant, el camí rural ha de poder suportar el pas de vehicles vinculats a la gestió i explotació dels boscos accessibles.

No obstant això, el / la alcalde / essa pot adoptar una prohibició temporal o permanent de la circulació per raons de seguretat relacionades, en particular, amb la resistència del paviment o de les estructures (article D161-10 del Codi de Pesca Rural i Marítima) o per raons de protecció del medi ambient (article L2213-4 del Codi General de les Autoritats Locals). Aquesta limitació s'ha d'indicar mitjançant senyals reglamentàries.

Qualsevol degradació o obstrucció que pugui afectar el trànsit en una carretera rural queda prohibida. Si això succeeix, el/la alcalde/essa se n'ocuparà amb urgència. Es prendran mesures provisionals per a la conservació de la carretera, per simple citació administrativa i per compte i risc de l'infractor (article D161-11 del Codi de Pesca Rural i Marítima).

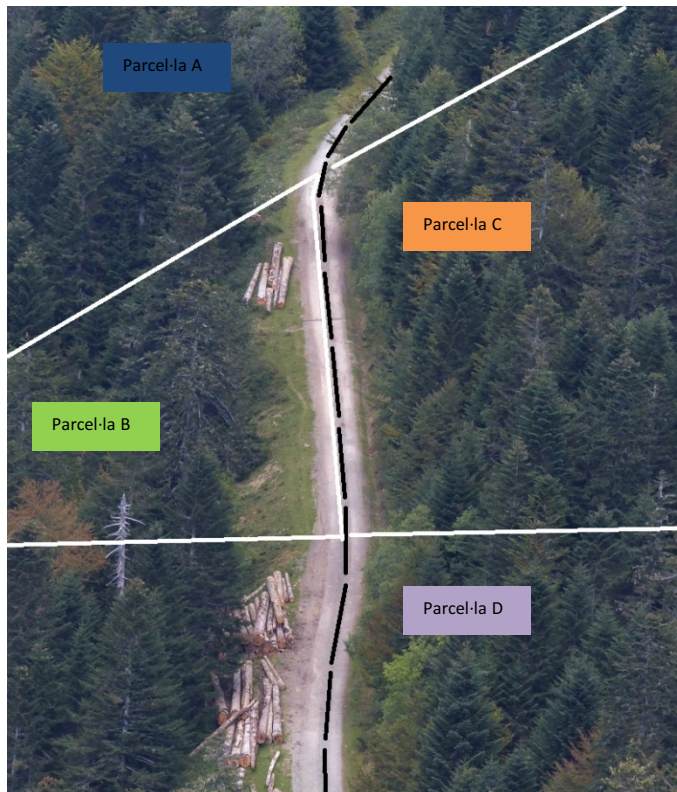
L'única obligació de manteniment per a la municipalitat en els camins rurals que travessen àrees boscoses són els treballs preventius contra incendis, independentment de qui sigui el seu propietari

- Abans de qualsevol tall, és prudent realitzar un inventari de les carreteres utilitzades .
- No obli en el contracte amb el gestor forestal el compromís de restaurar les carreteres al seu càrrec si és necessari.

4 Vies privades

4.1 Camins i senders d'exploració

Presumpte límit de propietat d'una carretera o sender en absència de títol

Són carreteres privades, que s'utilitzen exclusivament per a la comunicació entre les diferents propietats que les rodegen.

A falta de títol de propietat que les esmenti, aquestes vies pertanyen als propietaris veïns, en copropietat indivisa, cadascuna d'elles per la part de la base delimitada per línies rectes: la una que passa pel centre de la carretera a l'eix de la seva trajectòria, i les altres que estenen perpendicularment els límits de la propietat..

La seva identificació poques vegades s'esmenta en el cadastre, de vegades mitjançant línies discontinües adherides a les parcel·les cadastrals (sense numeració específica).

4.2 EL dret d'ús dels camins i senders de l'explotació

Tots els propietaris contigus tenen dret d'ús, sense exclusió, **així com els seus beneficiaris** (arrendataris, caçadors, criadors, apicultors, etc.).

Tots ells estan obligats a contribuir al seu manteniment i sostenibilitat, encara que no els facin servir (article L162.2 del Codi de Pesca Rural i Marítima). Aquesta disposició s'exerceix en proporció als seus interessos, és a dir, en proporció al seu servei lineal. En cas contrari, poden alliberar-se de qualsevol contribució renunciant als seus drets, ja siguin d'ús o de propietat. L'accés als propietaris públics i no veïns pot estar prohibit en un camí o sender forestal com a part del dret de propietat.

La circulació de vehicles terrestres de motor està prohibida en zones naturals, fora de les carreteres obertes a la circulació pública per vehicles a motor (article L362-1 del Codi de Medi Ambient). La valoració del caràcter "circulable" d'aquestes vies tot just s'especifica en el text de la llei, i és millor recordar que en absència de senyalització, i si la via és prou ampla i accessible per a un vehicle lleuger, es presumeix que està oberta al públic, ja sigui públic o privat.

Per indicar que l'accés està prohibit, és aconsellable duplicar la senyalització amb un sistema de tancament de la carretera

Important: Independentment de que la carretera estigui tancada o no, els propietaris poden ser considerats responsables dels accidents que puguin ocórrer a un usuari: l'assegurança de responsabilitat civil es essencial.

4.3 Camins d'agrupacions parcel·laries

Es tracta de carreteres construïdes en el marc d'una concentració parcel·lària, tenen l'estatut de carreteres privades.

Pertanyen a l'associació de propietaris* i estan registrats. També poden incloure antics camins rurals que s'han convertit en camins privats de l'associació de la terra.

Les decisions relatives a la gestió i manteniment d'aquestes vies es prenen dins de l'associació; les autoritzacions de pas i les sol·licituds de contribució poden ser establertes pel seu president/a.

Per altre banda, quan es forma un sindicat* de propietaris forestals, les carreteres preexistents no canvien la seva naturalesa jurídica.

Agrupant-se, els propietaris han fet operatiu un servei comú per a l'explotació de la seva fusta.

5 La servitud de pas

Tot propietari d'una propietat aïllada i que no pugui sortir per la via pública per accedir al seus béns i explotar-los pot reivindicar un dret de pas sobre ell o els béns veïns (article 682 del Codi Civil).

Els propietaris dels béns travessats no poden oposar-s'hi en las següents situacions:

- La possibilitat d'accés als béns sense litoral és inexistent, insuficient per a l'ús normal de la parcel·la (en aquest cas la tala) o que requereix un treball desproporcionat.
- L'estat de l'enclavament no ha de ser el resultat d'un acte voluntari del propietari (por exemple, la venda de les seves parcel·les amb accés).
- El propietari sense sortida es compromet a indemnitzar al propietari del servei en proporció als danys causats.
- La ruta ha de ser la menys perjudicial travessada (generalment la més curta).
- La ruta ha de ser acordada entre les parts interessades o correspondre a un ús de més de 30 anys. En cas contrari, és necessari recórrer a un jutge.

Una servitud és una carga imposta a una propietat per l'ús i la utilitat d'una altra propietat: pot ser legal (como en el cas d'una propietat sense sortida) o establerta (per exemple, un acord sobre el dret de pas registrat en un acte jurídic en benefici d'una propietat sense sortida).

6 La servitud DFCI (“Defensa dels boscos contra incendis”)

Per tal de protegir els boscos en zones sensibles als incendis, s’han establert servituds en la infraestructura de la DFCI en alguns departaments.

Es tracta de servituds de pas y de desenvolupament, previstes en el Codi Forestal i establertes per decret prefectoral, en benefici de l’Estat, d’una col·lectivitat territorial o d’una associació sindical. El seu objectiu és garantir:

- La continuïtat de les rutes de defensa contra incendis
- La sostenibilitat de las rutes constituïdes
- L’establiment d’equips de protecció i seguiment dels bosques

Via identificada per a la protecció antiincendis

Aquests camins amb estatus DFCI se converteixen en vies especialitzades, no obertes al trànsit general.

Si una propietat es veu afectada, el propietari pot sol·licitar l’adquisició de la seva propietat pel municipi o l’Estat.

7 Conclusió

La presència de vies de comunicació per accedir al bosc i valoritzar-lo és essencial per al seu propietari. Es tracta d'un dret, al qual s'associen una sèrie d'obligacions, amplificades per la naturalesa del treball forestal i l'equip de explotació forestal utilitzat.

Per això, pot utilitzar carreters que no li pertanyen, públiques o privades, l'aspecte físic (mida, estat, tipus de recobriment, etc.) no indica les possibilitats d'ús.

Per tant, és important mantenir les tres recomanacions següents en relació amb els canals que s'utilitzaran:

- *Preguntar* sobre el seu estatus legal.
- *Notificar* als propietaris interessats, ja siguin públics o privats, l'ús que vostè o els seus beneficiaris hagin previst, fins i tot si tenen dret a utilitzar-los .
- *Preveure* la rehabilitació de les vies que poguessin haver patit danys durant aquest treball, ja sigui pel compte propi o per la de les empreses contractades.

¡Aquestes pràctiques resulten ser requisits indispensables per a la gestió sostenible dels boscos!

8 Annex

A - Lèxic

- Imprescriptible: impossibilitat d'adquirir un dret sobre els béns afectats per la prescripció, és a dir, pel pas del temps.
- Inajenable: no pot ser alienat, donat o venut.
- Adquisició de la prescripció: l'acte d'adquirir legalment un dret real una vegada transcorregut un determinat període de temps durant el qual s'ha exercit de fet el dret.
- Associació forestal: una associació lliure o autoritzada, que pot tenir diversos fins: reestructuració de terres (gestió de terres agrícoles i forestals), o de pasturatge, gestió agrícola o forestal i treball (associacions de pasturatge o de terres agrícoles).
- Associació sindical (AS): conjunt de parcel·les formades per a la prestació de serveis o altres treballs forestals o pastorals. Pot ser de dret privat (EA lliure) o constituir un establiment privat (EA autoritzat).

B - Webgrafia (links de França)

- Codi civil : <https://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do?cidTexte=LEGITEXT000006070721>
- Codi rural i de la pesca marítima :
<https://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do?cidTexte=LEGITEXT000006071367>
- Codi forestal : <https://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do?cidTexte=LEGITEXT000025244092>
- Codi de la carretera :
<https://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do?cidTexte=LEGITEXT000006070667&dateTexte=20080505>
- Codi del medi ambient : <https://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do?cidTexte=LEGITEXT000006074220>
- Codi general de les comunitats generals :
<https://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do?cidTexte=LEGITEXT000006070633>

Concepció i redacció: Michèle LAGACHERIE

Crèdits il·lustracions:

Pàgines 1, 3, 8, 9, 11: M. LAGACHERIE © CNPF

Pàgina 2: Eduter-CNPR, adaptat de la Guia: “Création et entretien de voiries forestières : penser environnement”

Pàgina 4: <https://www.cadastre.gouv.fr/>

Pàgina 5: R. SABATIER © CNPF

Pàgina 7: M. BARTOLI © CNPF

Maquetació: Eduter-CNPR

Edició: febrer 2019

Per a més informació contactar amb les entitats sòcies del projecte eforOwn

Si ets propietari/a forestal

A Bèlgica

A Espanya

A França

Si ets estudiant o formador/a

A Bèlgica

A Espanya

A França

